

AZ ISTEN NYELVE

Egy tudós tényeket állít fel a hit mellett

FRANCIS S. COLLINS

Kísérleti, nyersfordítás.

Kézirat, kizárólag belső használatra.

A könyv kereskedelmi forgalomba nem hozható!

Fordították: Köves Zoltán (koordinátor), Balla Péter,
Barbarics Katalin, Csathó Zsófia, Halász Attila, Horváth
László, Mezei Tamás, Nagyági Roland

A fordítást lektorálta: prof. dr. Ficsor Gyula

A bibliai idézetek a Kálvin kiadó 2006-ban megjelentetett
Bibliájából valók.

A képek és táblázatok magyar nyelvű változatát készítette:
Horváthné Kun Johanna és Horváth László

A szöveget gondozta és tördelte: Horváth László

Szüeimnek, akik megtanították szeretni a tanulást

Ajánlók a könyvhöz (az eredeti kiadás borítójáról)

Az Isten nyelve erőteljes hitvallás a világ egyik vezető tudósától. Megcáfolva az ellenségeskedés fáradt sztereotípiáit a tudomány és a vallás között, Francis Collins kihívást intéz olvasóihoz, hogy olyan tudásbeli egységet találjanak, amely magában foglalja a hitet és az értelmet is. A hit, ahogyan bemutatja, nem ellensége a tudományos racionalitásnak, hanem annak tökéletes kiegészítője. Ez az erőteljes, és személyes kiállítás az Emberi Génprojekt igazgatójától némelyeknek meglepetés lesz, másoknak öröm, és maradandó módon hozzá fog járulni az emberi tudomány kultúrájához.

-Kenneth Miller, Brown Egyetem, a *Megtalálni Darwin Istenét*
írója

Francis S. Collins bizonyítja, hogy van helye az apologetikának. Meglepően olvasmányos módon mutatja be a tudományos érvényességét annak, hogy Isten nemcsak létezik, hanem aktívan munkálkodik is.

-Tony Campolo, Eastern University, *A radikális evangéliumi próféta feszegeti azokat a kemény kérdéseket, amikkel a keresztények félnek szembenézni* írója

Francis Collins rendkívül személyes bizonyosságtételt írt Isten és a tudomány kompatibilitásáról. Magyarázata a DNS-re mint Isten használati utasítására meggyőző. Személyes hitének magyarázata meggyőző olvasmány.

-Newt Gingrich

Tartalomjegyzék

ELŐSZÓ A magyar fordításhoz	15
Köszönetnyilvánítások a lektor részéről.....	19
BEVEZETÉS	23
ELSŐ RÉSZ Szakadék a tudomány és hit között.....	31
ELSŐ FEJEZET Az ateizmustól a hitig	32
MÁSODIK FEJEZET A világnézetek harca.....	56
AZ ISTENIDEA NEM CSAK VALAMILYEN KÍVÁNSÁGBETELJESÜLÉS?	58
MI A HELYZET AZOKKAL A KÁROKKAL, AMELYEKET A VALLÁS NEVÉBEN TETTEK?.....	63
MIÉRT ENGEDI MEG EGY SZERETŐ ISTEN A SZENVEDÉST A VILÁGBAN?	66
HOGYAN HIHET EGY RACIONÁLIS EMBER CSODÁKBAN?	72
MÁSODIK RÉSZ Az emberi élet nagy kérdései.....	81
HARMADIK FEJEZET Az univerzum eredete	82
AZ ŐSROBBANÁS	88
MI VOLT AZ ŐSROBBANÁS ELŐTT?	91

NAPRENDSZERÜNK ÉS A FÖLD BOLYGÓ KÉPZŐDÉSE	92
AZ ANTROPIKUS ELV	96
A KVANTUMMECHANIKA ÉS A HATÁROZATLANSÁGI ALAPELV.....	104
A KOZMOLÓGIA ÉS AZ ISTEN ELMÉLETE	106
NEGYEDIK FEJEZET ÉLET A FÖLDÖN	
A mikrobákról és az emberről	111
AZ ÉLET EREDETE A FÖLD BOLYGÓN	114
A KŐLENYOMAT	119
DARWIN FORRADALMI MEGLÁTÁSA	122
DNS, AZ ÖRÖKLŐDŐ ANYAG.....	125
BIOLÓGIAI IGAZSÁG ÉS KÖVETKEZMÉNYEI.....	132
ÖTÖDIK FEJEZET Isten használati utasításának megfejtése	134
MEGLEPETÉSEK A GENOM ELSŐ OLVASÁSÁBÓL.....	151
DARWIN ÉS A DNS	158
MIT MOND EL EZ AZ EMBERI EVOLÚCIÓRÓL?.....	161

EVOLÚCIÓ: TÉNY VAGY TEÓRIA	169
HARMADIK RÉSZ Hit a tudományban, hit az Istenben.....	173
HATODIK FEJEZET	
Teremtés, Galilei, Darwin.....	174
A DARWIN ELMÉLETÉT ÉRINTŐ ELUTASÍTÁS OKAI	
MIT MOND VALÓJÁBAN MÓZES?.....	178
LECKÉK GALILEITŐL.....	182
HETEDIK FEJEZET Opció 1: ateizmus és agnoszticizmus (Amikor is a tudomány üti a hitet)	
ATEIZMUS.....	190
AGNOSZTICIZMUS.....	196
ÖSSZEFOGLALÁS.....	198
NYOLCADIK FEJEZET Opció 2: Kreationizmus (Amikor a hit üti a tudományt)	
FIATAL FÖLD KREACIONIZMUS.....	199
A FIATAL FÖLD KREACIONIZMUS ÉS A MODERN TUDOMÁNY ÖSSZEEGYEZTETHETETLENEK.....	
	201

A TEREMTÉS SZÉLSŐSÉGES ÉRTELMEZÉSEI FÖLÖSLEGESEK.....	202
ISTEN MINT NAGY CSALÓ	204
KÖNYÖRGÉS JÓZAN ÉSZÉRT.....	206
KILENCEDIK FEJEZET Opció 3: Intelligens tervezés (Amikor a tudománynak isteni segítségre van szüksége)	
MI IS TEHÁT AZ INTELLIGENS TERVEZÉS?	209
TUDOMÁNYOS TILTAKOZÁSOK AZ IT ELLEN	214
TEOLÓGIAI ELLENVETÉSEK	221
AZ IT JÖVŐJE.....	222
TIZEDIK FEJEZET Opció 4: BioLogosz (A tudomány és a hit harmóniában).....	
MI AZ, HOGY TEISZTIKUS EVOLÚCIÓ?.....	226
A TEISZTIKUS EVOLÚCIÓ KRITIKÁJA.....	228
MI A HELYZET ÁDÁMMAL ÉS ÉVÁVAL?	234
TUDOMÁNY ÉS HIT: A VÉGEREDMÉNY IGENIS SZÁMÍT	238

TIZENEGYEDIK FEJEZET Az igazságot keresők	240
A BIZONYÍTÉK SZEMÉLYES ÉRTELMÉT KERESVE	245
MILYEN FAJTA HIT?.....	246
BIZONYÍTÉK, AMELY DÖNTÉST KÍVÁN.....	251
KERESSETEK, ÉS TALÁLTOK.....	255
KÉRÉS A HÍVÓK FELÉ.....	257
BÁTORÍTÁS A TUDÓSOK FELÉ	258
ZÁRSZÓ	261
FÜGGELÉK A tudomány és az orvostudomány morális gyakorlata: bioetika	263
ORVOSI GENETIKA	263
SZEMÉLYRE SZABOTT ORVOSLÁS.....	268
DNS-TESZTEK KÖVETKEZTÉBEN ELŐFORDULÓ ETIKAI PROBLÉMÁK.....	269
MILYEN SZEREPET JÁTSSZON A HIT A BIOETIKAI VITÁKBAN?	272
ŐSSEJTEK KLÓNOZÁSA	273
A TESTSEJTSEJTMAG-ÁTÜLTETÉS (TSÁ) ALAPJAIBAN MÁS.....	281

TÚL A GYÓGYÍTÁSON.....	286
ERŐSÍTÉS.....	293
ÖSSZEGZÉS	300

ELŐSZÓ

a magyar fordításhoz

A teológia – többek között – örök emberi kérdésekre keresi a választ. Ezek közé tartozik a *lét* kérdésköre, amely Istennel, az élettelen és élő világgal, különös hangsúllyal pedig az emberrel foglalkozik. Érinti tehát a teológiát, a kozmológiát és az antropológiát. Ide sorolhatnánk még természetesen az öröklét kérdéskörét, és akkor az eschatológia is számításba jöhetne. Jelen esetben azonban azok a léttel kapcsolatos témák érdekelnek bennünket, amelyek a lét kezdetét és a létezés folyamatát érintik a „létrejött”-től elkezdve. A bibliai teremtési igék gyönyörű fordulata a *vajjómer Elohim jöbi...* és a következmény: *vajjöhí*. Ha Isten azt mondja: legyen, akkor lesz, de ez máris múlt: „és lett”, például világosság.

A Kik vagyunk?, Honnan jöttünk?, Mivé leszünk? stb. kérdések mindig is foglalkoztatták az embert, aki különböző korokban más és más teológiai, tudományos vagy tudományosnak vélt választ adott rájuk.

Igazi „forradalmat” jelentett a témakörben Darwin *A fajok eredete* című művének a megjelenése. Az evolúció hipotézise fokozatosan egyedüli tudományos „világmagyarázóvá” magasztosult, és „mellékesen” kitermelte a fajelméletet, alapot szolgáltatva a szovjet kommunista, materialista-leninista-sztálinista ideológiának és népirtásoknak éppúgy, mint Hitler gáztetteinek, köztük a holokausztnak. Az imént említett ideológusok és politikusok mindegyike darwinista,

evolúcióhívó volt. Az Isten nélküli gondolkodás eredménye ma egyre inkább kiteljesedni látszik egy ateista és antikrisztusi globalizációban, a mammonimádatban.

A teisztikus evolúció elmélete sokkal inkább tudományos magyarázat, mint számos korábbi, hiszen a tervező nem egyszerűen egy felsőbbrendű lény vagy személytelen „szuperintelligencia”, hanem maga a teremtő Isten. Ezért is adjuk kézbe Collins művét a rendszeres teológia tárgykörét gazdagítva, természetesen kizárólag kéziratként, kísérleti fordításban, vitaanyagnak szánva különösen is az apologetikaszeminárium néhány résztvevőjének.

Az egyes teológiai iskolák az alapítók, a fönntartó egyházak vagy mások elvárásai miatt rendszerint állást foglalnak az evolúció kérdéskörében. A liberális iskolák elvetik a teremtés gondolatát is, az ultrakonzervatív fundamentalisták meg például azon vitatkoznak, hogy egy teremtési nap 24 órás volt-e, vagy mondjuk csak 12 órás.

Egy-egy felekezeten belül is megtalálhatók a különféle vélekedések...

Jelen fordítás közreadásával az a célunk, hogy bemutassuk, hol tart jelenleg az a tudományos és valamelyest teológiai gondolkodás, amelyet például a római egyház hallgatólágosan, de olykor nyilvánosan is elismerésben részesít, vagy saját hivatalos álláspontjaként deklarál.

A magunk részéről tiszteletben tartjuk mindenki hitét. Az egyszerű (gyermeki) hitet nem szabad komplikálni, azonban a hitetlen vagy épp kételkedő, magyarázatot keresők felé egyfajta lehetséges megközelítés a teisztikus evolúció, vagy

ahogy Collins szeretné nevezni, a „*biologosz*”, a tudomány és a hit lehetséges harmóniája.

Ezúton szeretném megköszönni azoknak a diákoknak a munkáját, akik szemináriumi feladatként részt vettek a fordításban, különösen Horváth Lászlóét, aki az anyagot igyekezett egységesíteni.

Köszönöm továbbá Ficsor Gyula professzor úrnak, kedves régi barátomnak lelkes szaklektori munkáját.

Kívánom, hogy az olvasók – különösképpen a diákok, köztük a teológiai hallgatók is – haszonnal forgassák Collins művét a teremtő Isten, a megváltó Úr Jézus Krisztus és a vigasztaló, minden igazságra elvezérő Szentlélek áldásával.

Budapest, 2012 karácsonyán

Dr. Almási Mihály

egyetemi tanár, tanszékvezető

Köszönetnyilvánítások a lektor részéről

Azt hiszem, mindazoknak, akik ebben a folyamatban részt vettek, ki kellene fejezniük elismerésüket dr. Almási Mihály felé, hogy egyáltalán tudott F. C. Collins *The language of God* című kiváló könyvéről. Ez a könyv valószínűleg zavaró hatással lenne sok hívőre, viszont sok hívőnek, mondjuk azoknak, akik bizonyos fokú természettudományi háttérrel rendelkeznek, ez a könyv segíthet belső konfliktusok megoldásában.

A teológusoknak azonban ezt a könyvet kötelező olvasmánnyá tenném. Nem hitéletük növelésére, bár ez sincs kizárva, mivel az már eddig is jó alapokon állhat, de még inkább látókörük növelésére a tudományok, főleg a biológia, genetika és bioetika irányában.

Mіндеzen túl a teológusok felé van ennek a könyvnek egy gyakorlati oldala is. Meg vagyok lepődve, mennyire nem hallottak errefelé az evangéliumi keresztényekről (pl. Rick Warren ilyen). Továbbá nem hallottak az USA-ban nagyon szélesen elterjedt két vallási szemléletről, úgymint az Intelligens Tervezés és a Fiatal Föld Kreacionizmusról. Ezt a két szemléletet az amerikai keresztények kb. háromnegyed része tartja. Nem tudom, hogy Magyarországon ezen a téren mi a helyzet, de azért jó tudni, mi van a „pond” (kis tavacska) másik oldalán. Ahogy F. C. Collins kifejti, ezek a szemléletek sokszor – különösen a fiatalabb korosztályokban – a hit elvesztéséhez vezethetnek.

Köszönet Almási testvérnek azért is, mert nem riadt vissza egy kis „arm twisting”-től sem, magamat is beleértve, akik elfogadták a felkérést és bátran (bravely) nekiálltak 40-70 oldal rázós angol szöveg lefordításának. Nekem ezek a fordítások nagy segítségemre voltak, különösen a magyar nyelv 21. századi alkalmazásában. Viszont az evangelical Christians nem az evangélikus egyház tagjai, hanem evangéliumi keresztények, akik nagyon sok egyház berkeiben megtalálhatók, ahogyan én is. Persze azon jót derültem, amikor a legtöbb fordító, a „physician” (orvos) szót fizikusra fordította. Így most már tudom, hogy a jó Pásztor és a legjobb Orvos a legjobb fizikus is. Persze ez csak első hallásra meglepő, hisz az univerzum létrehozója tényleg a legjobb fizikus is.

Dr. Collins michigani évei alatt csak másfél órai autótávolság választott el egymástól, bár én akkor ezt nem tudtam, és abban még biztosabb vagyok, hogy ő sem. Csak ebből a könyvből jöttem rá, hogy valamikor szomszédok voltunk. Később, a Humán Genom Projekt idején a neve nagyon ismertté vált, ahogyan hívő meggyőződése is. Mint a Humán Genom Projekt vezetőjét volt alkalmam egyszer hallgatni őt, több száz más kollegával együtt, ezt a szerény hívő tudóst Washington D.C.-ben.

Szívesen válaszolok, amennyire tudok, ha a könyvben valami nem világos. Ugyanúgy szívesen várom a javításokat, mert ez a fordítás „work in progress”, de azért már reméljük, használható.

Ezen túl szívesen próbálok tájékoztatással szolgálni az amerikai vallási kérdésekről és akár az ottani mindennapi életről.

Dr. Ficsor Gyula genetikus
nyugalmazott egyetemi docens
Western Michigan University
Kalamazoo, Michigan

Ficsor Gyula testvér elérhetősége:
Gficsor@yahoo.com